

„Vahčarji“.

Spisal Ivo Trošt.

Bog vedi, odkod imajo otroci naše vasi navado, da hodijo na praznik Vseh svetov pobirat po bližnjih in oddaljnejših hišah majhne hlebce iz domače moke — vahče? Ker bi na praznik dopoldne ne mogli obleteti vseh daljnjih vasi, gredo že prejšnji dan tja pobirat — čudni narodni davek. Imovitejše hiše dajejo boljše hlebce, ubožnejše bolj črne, nekatere — kakor povsod — pa tudi nič, kar je majhnim pobiralcem velika zamera, celo pohujšanje. Seveda prejmo otroci takih hiš, pobiraje po naši vasi, tudi manjše darove ali celo nikakih, ali pa jih samo zmerjajo, ali pa sploh ne gredo pobirat.

Tomažev Janez, ki je že opravil prvo izpoved in tudi nekaj več vedel nego mi mlajši vaščani, nas je vodil tisti dan pred Vsemi svetimi na Polico, najhno selo za hribom nedaleč od naše vasi. Lenčkov Šimen, ki še ni nikoli »vahčal«, je napravil velikansko vrečo, kamor bi izlahka spravil vse naše »vahče« in še sebe na vrh. Tudi se je hvalil, da bo on ta dan jemal samo bele hlebce, ker on — seveda on, ki je kot največji lakomnik zbežal skrivaj z doma — tudi neče drugače.

Prispevši na vrh strmega hribca na Polico, smo naštelih šest dimnikov in pripravili vreče za šest hlebčkov. — »Samo za pet«, de Mrakova Katrica, ki je že lani pobirala tod otroški davek. — »Pri Šimonovih ne dajo nič.«

»Kako nič?« se prime Šimen za vrečo. »Bomo videli!«

Drugi, ki jim ni bilo to nič čudnega, so mu rekli: »Zapodili te bodo, pa boš videl, Šimen!«

Neverjetno je zmajal z glavo; mi smo se vsuli navzdol, on za nami.

Na Polici nismo več šteli dimnikov, marveč obleteli bojazljivo in nekako sramežljivo vsa ognjišča, pospravili črne in bele hlebčke ter se slednjič oglasili tudi pri Šimonovih, odkoder so nas nemilo nagnali . . . Še dolgo potem je lajal pes na dvorišču, ko smo se drvili že zasopljeni v hrib nazaj proti domu. Lenčkov Šimen je nejunaško bežal pred vsemi in prej pred psom ter pred Šimonovega očeta pikrimi, žugajočimi besedami.

Visoko gori sredi strmega klanca se ustavimo, posedemo po tleh in primerjamo hlebce s številom dimnikov na strehah pod seboj: lep hlebec, lep dimnik; lepši hlebec, lepši dimnik. »Ta-le grdi Šimonov naj se le podere, in hiša naj mu pogori tistemu Šimonu«, obsodi Lenčkov Šimen, ker ni imel Šimonovega hleba, da bi ga primerjal — z njegovim dimnikom.

Ali Tomažev Janez, ki je vedel kakor mi vsi, da zastran naših hlebov Šimonova hiša ne zasluži take kazni, se oglasi modro: »Vsi Šimonovi bi bili potem brez strehe in brez živeža — tudi Šimonov Luka, ki je še lani hodil z nami v šolo. Vsi bi bili siromaki do smrti. A kaj mi pogrešamo en hlebček: koliko jih dobimo še jutri drugod? Tako se ne sme!«

Lenčkov se je le jezil, zakaj ne dajo Šimonovi nič, ter se bahal s svojimi belimi hlebi, kakršen bi bil lahko — je dostavljal — tudi Šimonov. Nobenemu niso bile všeč njegove zabavljice. Drug za drugim smo oprtali vrečice, odpravljaje se proti domu. Lenčkov je ostal skoro zadnji na počivališču in zabavljajal.

Kar zalaja nedaleč pod nami Šimonov pes. Lenčkov Šimen — še zadnji — se prestraši, nerodno spusti vrečo, da se mu raztresejo skoro vsi hlebci in taklajajo nizdoli proti Polici — prej beli hlebci so bili od zemlje in blata hkrati vsi črni . . .

Mi smo se podvizali navzgor; tam doli je pa lajal pes, in Šimen se je bal za hlebce v strahu, da je za njim oče Šimon . . .

Nekateri bolj sprednji so trdili, da to ni drugo nego očitna božja kazen, ker je Lenčkov prej želel Šimonovim zla.

Kmalu pa se oglasi za nami Šimonov Luka in pravi, da bi nam on rad kaj dal, ko bi imel; toda oče ne dajo. A Šimnove hlebe je prinesel v žepih in v klobuku. In psa je zapodil in spremil nas je do vrha. Dober dečko je bil Šimonov Luka.

Drugi dan je došel v našo vas vahčat in povsod je dobil — tudi pri Lenčkovih — Šimnove hlebčke in še lep »vahtič« od očeta Lenčka, ki je zvedel Šimnovo včerajšnjo pot in njegovo nepremišljeno sodbo. Tudi Lenčkov Šimen je bil z njim prijazen, ker je vedel, da je dobil včeraj od njega »vahtič«, pa drugačen nego drugod. Luka je odpodil psa in s svojo dobroto Lenčkovega očeta jezo.



Nagrada sebičnosti.

Priobčil *Peter Petrovič.*



rije potniki so našli v gozdu več dragocenosti ter jih razdelili med seboj.

Ker jim je pošla hrana, so poslali najmlajšega v bližnjo vas, da jim nakupi živeža.

»Sedaj sem bogat«, si misli ta. »A bil bi še bogatejši, da so vse najdene dragocenosti moje. Da sem sam, bi imel vse! Ali na poti sta mi ona dva. Ali bi jima ne mogel vzeti deležev?«

Misli in misli . . . Sam se naje dositega, a hrano, ki jo bosta použila njegova sopotnika, zastrupi.

Medtem pa se odločita tudi njegova sopotnika, da se iznebita najmlajšega. »Da se ni nama pridružil ta, bi imela sedaj sama vse dragocenosti in bi bila bogata. Ko se vrne, ga ubijeva, in vse bo najino!«

Najmlajši se vrne z zastrupljeno hrano. Ta dva ga ubijeta. Ko pa sta použila jed, sta umrla. In dragocenosti niso bile nikogar.

